

ส่วนที่ 4

การติดตามและประเมินผล

ส่วนที่ 4 การติดตาม และประเมินผล

1. การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์

ประกอบด้วย กรอบและแนวทางในการติดตามและประเมินผล ระเบียบวิธีในการติดตามและประเมินผล และกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล ดังนี้

1.1 กรอบและแนวทางในการติดตามและประเมินผล

กำหนดกรอบและแนวทางในการติดตามและประเมินผล สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ข้อ 29

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นการติดตามและประเมินผลความสอดคล้องและความสำเร็จของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการติดตามและประเมินผลโครงการพัฒนาที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการตามแผนดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาที่สอดคล้องกับพันธกิจ ซึ่งสามารถนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดหรือไม่ และโครงการพัฒนานั้นประสบความสำเร็จตามกรอบการประเมินในระดับใด โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดกรอบการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

- 1.1 ความสอดคล้อง (Relevance) ของยุทธศาสตร์ แผนกลยุทธ์ที่กำหนด
- 1.2 ความเพียงพอ (Adequacy) ของทรัพยากรเพื่อการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงาน
- 1.3 ความก้าวหน้า (Progress) ของกิจกรรมที่กำหนดไว้ตามแผนโดยมีการติดตามผล (Monitoring)
- 1.4 ประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับทรัพยากรที่ใช้โดยมีการประเมินประสิทธิภาพ (Efficiency Evaluation)
- 1.5 ประสิทธิผล (Effectiveness) เป็นการศึกษาผลที่ได้รับ (Effect)
- 1.6 ผลลัพธ์และผลผลิต (Outcome and Output) เป็นการศึกษาประเมินผลประโยชน์ที่เกิดจากการทำกิจกรรมที่มีต่อกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับบริการ และการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม
- 1.7 การประเมินผลกระทบ (Impact) เป็นการศึกษาผลที่ได้รับรวบยอด (Overall Effect)

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น อาจนำแนวทางทั้งหมดที่กำหนดมาใช้หรืออาจเลือกใช้ในบางแนวทางในการติดตามและประเมินผลแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ โดยอย่างน้อยต้องสามารถประเมินความสอดคล้องและความสามารถวัดผลสำเร็จหรือความก้าวหน้าของยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการดังกล่าวจะพิจารณา

2. การกำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจกำหนดแนวทางดังนี้

2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการติดตามและประเมินผล ซึ่งจะต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของท้องถิ่นในระดับหมู่บ้าน ตำบล และอาจรวมถึงอำเภอและจังหวัดด้วย เพราะเหล่านี้ล้วนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ภายใต้สังคมที่เป็นทั้งระบบเปิดมากกว่าระบบปิดในปัจจุบัน

(1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เป็นการตรวจสอบ ประเมินและกรองปัจจัยหรือข้อมูลจากสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบต่อท้องถิ่น เช่น สภาพเศรษฐกิจ เทคโนโลยี การเมือง กฎหมาย สังคม

สิ่งแวดล้อม วิเคราะห์เพื่อให้เกิดการบูรณาการ (Integration) ร่วมกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจ การวิเคราะห์สภาพภายนอกนี้ เป็นการระบุถึงโอกาสและอุปสรรคที่จะต้องดำเนินการและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

(2) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน เป็นการตรวจสอบ ประเมินและกรองปัจจัยหรือข้อมูลจากสภาพภายในท้องถิ่น ปัจจัยใดเป็นจุดแข็งหรือจุดอ่อนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะแสวงหาโอกาสการพัฒนาและหลีกเลี่ยงอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้ ซึ่งการติดตามและประเมินผลโดยกำหนดให้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน สามารถทำได้หลายแนวทาง เช่น การวิเคราะห์ห่วงโซ่แห่งคุณค่าภายในท้องถิ่น (Value-Chain Analysis) การวิเคราะห์ปัจจัยภายในตามสายงาน (Scanning Functional Resources) เป็นการวิเคราะห์ ตรวจสอบ ติดตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อวิเคราะห์ถึงจุดแข็งและจุดอ่อน

1.2 ระเบียบ วิธีในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

ระเบียบวิธีในการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์ ซึ่งจะต้องกำหนดวิธีการติดตามและประเมินผลกำหนด ระยะเวลาในการติดตามและประเมินผล โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญอย่างน้อย 2 ประการ ดังนี้

1.2.1 ระเบียบในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ระเบียบวิธีในการติดตามและประเมินยุทธศาสตร์การพัฒนา ควรมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. ผู้เข้าร่วมติดตามและประเมินผล ได้แก่ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลผู้รับผิดชอบยุทธศาสตร์การพัฒนา ประชาชนในท้องถิ่น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ในท้องถิ่น

2. เครื่องมือ ได้แก่ เครื่องมือ อุปกรณ์ หรือสิ่งที่ใช้เป็นสื่อสำหรับการติดตามและประเมินผลเพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ อาจเป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบวัดความรู้ แบบบันทึกข้อมูล แบบบันทึกการสังเกต แบบตรวจสอบ บันทึกการรายงาน เพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ หรือการหาผลสัมฤทธิ์โดยรูปแบบต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่นนั้น ๆ

3. กรรมวิธี ได้แก่ วิธีการที่จะดำเนินการติดตามและประเมินผล ต้องศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นเอกสารหลักฐานต่าง ๆ เอกสารการเบิกจ่ายงบประมาณ ตรวจสอบกับกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ตรวจสอบทรัพย์สินความมีอยู่จริง หรือสภาพของทรัพย์สิน ซึ่งการกำหนดวิธีการเช่นนี้ต้องมีการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) ด้วย

ระเบียบวิธีในการติดตามและประเมินผล จะมีการบรรยายวิธีการโดยรวม ซึ่งจะระบุสถานที่ กลุ่มประชากร เครื่องมือที่ใช้ ขั้นตอนต่าง ๆ การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผล ผลของการติดตามและประเมินในภาพรวม ปัญหาของยุทธศาสตร์คืออะไร การตั้งข้อสังเกต

1.2.2. วิธีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีขั้นตอนดังนี้

1. การออกแบบการติดตามและประเมินผล เป็นการวางโครงสร้างเฉพาะ (Structure) ของการวางแผนพัฒนาและแนวทางการดำเนินการติดตามและประเมินผลแผน (Plan) เพื่อให้สามารถตอบปัญหาการติดตามและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การออกแบบเพื่อการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนามีเป้าหมายเพื่อมุ่งตอบปัญหาการติดตามและประเมินผลได้อย่างตรงประเด็น รวมทั้งอธิบายหรือควบคุมความผันแปรของยุทธศาสตร์ที่จะเกิดขึ้นได้

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์ การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการ

แสวงหาข้อเท็จจริง มีผลต่อการค้นหาคำตอบ หากเป็นข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือหรือเป็นข้อมูลที่ไม่มีคุณภาพย่อมส่งผลกระทบต่อการแปลความหมายและการสรุปผล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสำรวจ (survey) เป็นการรวบรวมข้อมูลจากบันทึกหรือทะเบียนที่มีผู้จัดทำไว้แล้ว หรืออาจเป็นข้อมูลที่คณะกรรมการติดตามและประเมินผลต้องจดบันทึก (record) สังเกต (observe) หรือวัด (measurement) ในพื้นที่จากผู้ที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่/บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นข้อมูลที่มีอยู่ตามธรรมชาติ พฤติกรรม ความต้องการ ซึ่งศึกษาได้จากการสังเกตและสามารถวัดได้

1.3 กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

คณะกรรมการติดตามและประเมินผล สามารถกำหนดเครื่องมือได้ตามความเหมาะสม ดังนี้

1. การทดสอบและการวัด (Tests & Measurements) เพื่อดูระดับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงแบบทดสอบต่าง ๆ การประเมินการปฏิบัติงาน

2. การสัมภาษณ์ (Interviews) อาจสัมภาษณ์เดี่ยวหรือกลุ่ม ซึ่งแบ่งเป็น

2.1 การสัมภาษณ์แบบทางการหรือกึ่งทางการ (formal or semi-formal interview)

ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structure interviews)

2.2 การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (informal interview) เป็นการพูดสนทนาแบบไม่มีแบบสัมภาษณ์กำหนดไว้ การสัมภาษณ์เป็นภาพกว้างที่เป็นสาระสำคัญที่ต้องการ การให้ได้ข้อมูลโดยวิธีการเชิงคุณภาพ ควรสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ 2 วิธีคือ

◀ การสนทนาตามธรรมชาติ (natural conversation) เป็นการขอข้อมูลเพิ่มเติมหรือขอคำอธิบายเหตุผล

◀ การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เป็นการสนทนาซักถามผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบุคคลหลัก มีความสำคัญ มีประสบการณ์มากกว่าบุคคลอื่น

3. การสังเกต (Observations) เป็นการเฝ้าดูสิ่งที่ต้องการอย่างเอาใจใส่และละเอียดถี่ถ้วน มีการบันทึกการสังเกต แนวทางในการสังเกตและกำหนดการดำเนินการสังเกต แบ่งออก 2 ประเภท

3.1 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) เป็นการสังเกตโดยเข้าไปใช้ชีวิตร่วมกับบุคคล ชุมชน มีกิจกรรมร่วมกัน

3.2 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) หรือการสังเกตโดยตรง (Direct observation) เป็นการสังเกต บันทึกลักษณะกายภาพ โครงสร้างและความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคม หมู่บ้าน/ชุมชน

4. การสำรวจ (Surveys) หมายถึง สำรวจเพื่อประเมินความคิดเห็น การรับรู้ ทัศนคติความพึงพอใจ ความต้องการของยุทธศาสตร์

5. เอกสาร (Documents) การศึกษาจากเอกสารมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะเอกสารเป็นแหล่งข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมจัดทำไว้แล้ว เพื่อดูความสอดคล้อง ความน่าเชื่อถือ ความครบถ้วนสมบูรณ์

ผลการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์ อาจนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล ได้ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลที่เกิดจากคำถาม เช่น ใครเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมในการวางแผนการ

จัดทำยุทธศาสตร์ ผู้เข้าร่วมมีกี่คน กี่กลุ่ม มีที่มาอย่างไร ผลลัพธ์ในเชิงปริมาณที่ได้เป็นแบบตัวเลขสถิติต่าง ๆ ข้อมูลเชิงปริมาณ จึงเป็นข้อมูลที่แสดงจำนวน เช่น จำนวนคนร่วมกิจกรรมแยกตามเพศ จำนวนกิจกรรมที่ถูกระบุว่า เป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคี เป็นต้น

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมคุณภาพของเรื่องนั้น ๆ เช่น หมู่บ้าน/ชุมชนนี้มีความเจริญมีความเป็นเมืองหรือชนบทมากน้อยเพียงใดจากการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนานี้ หมู่บ้าน/ชุมชน มีปัญหาอะไรบ้าง ผลของการพัฒนาตามยุทธศาสตร์แต่ละด้าน หมู่บ้าน/ชุมชนเป็นอย่างไรผลของคนเป็นอย่างไร ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นข้อมูลที่อธิบายปรากฏการณ์ในพื้นที่ในลักษณะอย่างลึกซึ้ง เป็นข้อมูลที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงความ เป็นเหตุเป็นผลของยุทธศาสตร์ ผลของเชิงคุณภาพจึงเป็นเรื่องขอความพึงพอใจของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน หรือผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด

ความสำเร็จของการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาไปใช้ วัดความสำเร็จได้จาก เช่น

1. บรรทัดฐานด้านความพึงพอใจของผู้รับบริการ (client Satisfaction criterion)
2. บรรทัดฐานด้านเวลา (time criterion)
3. บรรทัดฐานด้านการเงิน (monetary criterion)
5. บรรทัดฐานด้านประสิทธิผล (effectiveness criterion)

การนำเสนอผลการติดตามและประเมินผล สามารถใช้รูปแบบ

1. ความเรียงร้อยแก้ว (Narrative) เช่น คำบรรยายตาราง หรือรูปภาพ
2. ตาราง (Tables) เป็นการนำข้อมูลลงในช่อง (Grids)
3. รูปภาพ (Figures) เช่น กราฟ ภาพวาดลายเส้น

แบบสำหรับการติดตามและประเมินผลเชิงปริมาณและคุณภาพ

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาแซง ใช้แบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ซึ่งใช้แบบแนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 9 ประเด็น ดังนี้

- 1) ข้อมูลสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 20 คะแนน
- 2) การวิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพ 20 คะแนน
- 3) ยุทธศาสตร์ 60 คะแนน ประกอบด้วย
  - (1) ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 10 คะแนน
  - (2) ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด 10 คะแนน
  - (3) ยุทธศาสตร์จังหวัด 10 คะแนน
  - (4) วิสัยทัศน์ 5 คะแนน
  - (5) กลยุทธ์ 5 คะแนน
  - (6) เป้าประสงค์ของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ 5 คะแนน
  - (7) จุดยืนทางยุทธศาสตร์ 5 คะแนน
  - (8) แผนงาน 5 คะแนน
  - (9) ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม 5 คะแนน

คะแนนรวม 100 คะแนน เกณฑ์ที่ควรได้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ควรมีน้อยกว่าร้อยละ 80 (80 คะแนน) รายละเอียดตามภาคผนวก

2. การติดตามและประเมินผลโครงการ

องค์ประกอบ ประกอบด้วยกรอบและแนวทางในการติดตามและประเมินผล ระเบียบ วิธีในการติดตามและประเมินผล และกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล สามารถนำหลักการและแนวทางการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์มาใช้ ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาแซง ได้ใช้แบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ซึ่งใช้แบบแนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการเพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ประกอบด้วย 12 ประเด็น ดังนี้

- 1) การสรุปสถานการณ์การพัฒนา 10 คะแนน
- 2) การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ 10 คะแนน
- 3) การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีไปปฏิบัติในเชิงคุณภาพ 10 คะแนน
- 4) แผนงานและยุทธศาสตร์การพัฒนา 10 คะแนน
- 5) โครงการพัฒนา 60 คะแนน ประกอบด้วย

- (1) ความชัดเจนของชื่อโครงการ 5 คะแนน
- (2) กำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับโครงการ 5 คะแนน
- (3) เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความชัดเจนนำไปสู่การตั้งงบประมาณได้ ถูกต้อง

5 คะแนน

- (4) โครงการมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี 5 คะแนน
- (5) เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ ฉบับที่ 12 5 คะแนน

- (6) โครงการมีความสอดคล้องกับ Thailand 4.0 5 คะแนน
- (7) โครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด 5 คะแนน
- (8) โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนหรือการเสริมสร้างให้ประเทศชาติมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

ภายใต้หลักปรัชญา 5 คะแนน

- (9) งบประมาณ มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) 5 คะแนน
- (10) มีการประมาณการราคาถูกต้องตามหลักวิธีการงบประมาณ 5 คะแนน

- (11) มีการกำหนดตัวชี้วัด (KPI) และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลที่คาดว่าจะได้รับ

5 คะแนน

- (12) ผลที่คาดว่าจะได้รับ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 5 คะแนน คะแนนรวม 100 คะแนน

เกณฑ์ที่ควรได้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ควรมีน้อยกว่าร้อยละ 80 (80 คะแนน)

3. สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่น

3.1 การวัดผลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ใช้รูปแบบพรรณนา โดยมีการอธิบายเชิงสถิติ รูปภาพ กราฟ ข้อมูลต่าง ๆ จากการใช้แบบสำหรับการติดตามและประเมินผลเชิงปริมาณและคุณภาพ ดังนี้

(1) แบบตัวบ่งชี้การปฏิบัติงาน (Performance Indicators) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลในการพัฒนากิจกรรม โครงการ ตลอดจนกลยุทธ์/แผนงาน ซึ่งตัวบ่งชี้การปฏิบัติงานจะเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Processes) ผลผลิต (Outputs) และผลกระทบ (Impacts) อันจะช่วยให้การวิเคราะห์การดำเนินงานที่เกิดขึ้น ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการทำงานต่อไป เงื่อนไขสำคัญของตัวบ่งชี้การปฏิบัติงาน คือ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Key stakeholders) ในการกำหนดตัวบ่งชี้ เพราะจะเป็นการสร้าง ความเข้าใจร่วมกัน ตลอดจนการใช้ตัวบ่งชี้เหล่านั้นในการดำเนินการช่วยในการตัดสินใจได้ต่อไป

(2) แบบบัตรคะแนน (Scorecard Model) แบบบัตรคะแนนหรือ Scorecard Model ของ Kaplan & Norton เป็นแนวคิดที่เชื่อว่า การทำความเข้าใจองค์กร ตลอดจนภาพรวมที่เกิดขึ้นในองค์กร สามารถเห็นได้จากผลลัพธ์และการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้น ตัวแบบบัตรคะแนนจึงถูกใช้ในการวัดประสิทธิผลโดยจะพิจารณาจากการปฏิบัติงานและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการทำความเข้าใจถึงภาพรวมขององค์กรหรือระบบต่าง ๆ ขององค์กรที่มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์กร โดยใช้เป็นกรอบการวัดและประเมินผลระบบปฏิบัติงานด้วยการมององค์รวมหรือภาพรวมที่เกิดขึ้นในองค์กร ซึ่งแบ่งเป็นองค์ประกอบย่อย ๆ เช่น ด้านการเงิน ด้านลูกค้า หรือผู้รับบริการ ด้านกระบวนการภายในองค์กร และด้านนวัตกรรมและการเรียนรู้ตัวแบบ Scorecard จึงสามารถช่วยองค์กรสามารถพัฒนาเชื่อมต่อและปฏิบัติตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ได้การนำตัวแบบ Scorecard แบบใหม่ หรือ BSC เป็นการมุ่งเน้นความสำคัญของคุณค่าสูงสุดของผู้มีส่วนได้เสียกระบวนการสู่ความเป็นเลิศ การปรับปรุงให้เกิดองค์กรแห่งการเรียนรู้และความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสีย

(1) แบบมุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ (Result Framework Model (RF)) เป็นตัวแบบที่สอดคล้องกับการทำแผนกลยุทธ์อย่างมาก ลักษณะของตัวแบบนี้ถือได้ว่าเป็นตัวแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ โดยจะพิจารณาว่าแผนกับการปฏิบัติที่เกิดขึ้นเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ อันดูได้จากผลระยะกลาง (Intermediate Result; Irs) ต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การกำหนดเป้าหมายและผลระยะต่าง ๆ ไว้ก่อนล่วงหน้าเช่นนี้ ทำให้สามารถนำไปพัฒนาพฤติกรรมการดำเนินการต่อไปได้ รวมทั้งยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลได้อีกด้วย

(2) แบบเชิงเหตุผล (Logical Model) ตัวแบบเชิงเหตุผล หรือ Logical Model ถือเป็นตัวแบบหนึ่งทีค่อนข้างแพร่หลายในการประเมินผล ซึ่งตัวแบบดังกล่าวจะช่วยให้การประเมินมีความสอดคล้องระหว่างปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลลัพธ์ กับวัตถุประสงค์ของแผนงาน กิจกรรม โครงการนั้น ๆ ตลอดจนมีความครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ ทั้งในลักษณะ Formative และ Summative โดยตัวแบบเชิงเหตุผลจะเกี่ยวข้องกับการประเมินถึงบริบท (Context) การดำเนินการ (Implementation) และผลที่เกิดขึ้น (Outcomes) ตลอดจนครอบคลุมไปถึงผลลัพธ์ผลที่เกิดขึ้นและผลกระทบ

(3) แบบวัดกระบวนการปฏิบัติงาน (Process Performance Measurement System (PPMS) ระบบการวัดกระบวนการปฏิบัติงานหรือ PPMS เป็นระบบการประเมินที่มีแนวความคิดคล้ายคลึงกับตัวแบบตัวบ่งชี้การปฏิบัติ

งานเป็นการพิจารณาถึงหน้าที่ของระบบต่าง ๆ ในลักษณะภาพรวมขององค์กรเพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนา ซึ่งระบบการวัดดังกล่าวจะมองภาพรวมของระบบการวัดกระบวนการปฏิบัติงานอันนำไปสู่การพัฒนารอบความคิดและการสรุปทเรียนที่เกิดขึ้นต่อไป

(4) แบบการประเมินโดยใช้วิธีการแก้ปัญหาหรือเรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้น หรือ Problem-Solving Method การประเมินโดยใช้วิธีการแก้ปัญหาหรือเรียนรู้จากปัญหาที่เกิดขึ้น ถือเป็นวิธีการประเมินที่สำคัญอีกวิธีหนึ่ง เนื่องจากวิธีการดังกล่าวจะเน้นที่การนำความรู้ที่มีอยู่กลับมาใช้ (Reusable Knowledge) ให้เกิดประโยชน์ในขณะเดียวกัน ถือเป็น การทดสอบความรู้ที่มีอยู่ว่าเหมาะสมหรือสามารถใช้ได้จริงในสถานการณ์ปัจจุบันหรือไม่ ซึ่งในทางทฤษฎี (ontology) แล้วถือเป็น การแสวงหาความรู้ที่ค่อนข้างท้าทาย เพราะเป็นทั้งการตรวจสอบองค์ความรู้และการสร้างองค์ความรู้ใหม่ การนำวิธีการแก้ปัญหามาใช้ในการประเมินแผนจึงถูกออกแบบให้มีลักษณะของการประเมินเชิงวิเคราะห์แผนและรูปแบบของเนื้อหางานเกี่ยวกับการวิพากษ์แผนซึ่งจะใส่หรือนำเข้าไปใช้ในการประเมินแผนนั้น

(5) แบบการประเมินแบบมีส่วนร่วม (Participatory Methods) การประเมินโดยวิธีการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Method) เป็นวิธีการประเมินที่ให้ความสำคัญกับการกระทำทั้งในรูปของการกระทำหรือการตัดสินใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรม โครงการหรือแผนงานนั้นๆ โดยมุ่งสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of Ownership) ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งยังให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมติดตามและประเมินผลของโครงการนั้น ๆ อีกด้วยการประเมินโดยวิธีการแบบมีส่วนร่วมจึงมุ่งเน้นการเรียนรู้ของชุมชนท้องถิ่นและมุมมองของภาคประชาชนที่จะเข้าร่วมตอบสนองและกำหนดแผนงานของโครงการ ตลอดจนรูปแบบการดำเนินการโดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดประเด็นปัญหา การวางแผน การปฏิบัติงานและการติดตามและประเมินผลที่เกิดขึ้น รวมถึงการสรุปทเรียนเพื่อการถ่ายทอดความรู้ต่อไป นอกจากนี้ ผลที่ได้ทั้งจากการติดตามและการประเมินผลยังใช้เป็นข้อมูลเสนอต่อผู้กำหนดนโยบายอีกด้วย

(6) แบบการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) การประเมินผลกระทบ เป็นการพิจารณาถึงผลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบทั้งผลในด้านบวก-ด้านลบ ผลที่เกิดขึ้นโดยที่ตั้งใจในระดับต่าง ๆ อันเกิดจากการดำเนินการตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่กำหนดไว้การประเมินผลกระทบจะช่วยให้ทราบว่าผลการดำเนินงานอย่างกว้างขวางเป็นระบบอันกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียในทุก ๆ ฝ่าย โดยการประเมินผลกระทบจะเป็นการวัดถึงผลที่เกิดขึ้น (Outcomes) และผลกระทบต่าง (Impacts) ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการว่ามีผลหรืออิทธิพลอย่างไรทั้งต่อปัจจัยภายในและภายนอก ในขณะเดียวกันก็จะช่วยให้ทราบถึงต้นทุนของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องใช้ อันจะเป็นสิ่งที่ใช้กำหนดได้ต่อไปว่าควรจะมีการขยาย ระบุ เพิ่มเติมกิจกรรม โครงการอะไร อย่างไรและนอกจากนี้ การประเมินผลกระทบยังให้ทางเลือกในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

(7) แบบการประเมินความเสี่ยง (Risk Assesment Model) ตัวแบบประเมินความเสี่ยงเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ใช้ในการตรวจสอบหรือประเมินถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติโดยตัวแบบดังกล่าวจะแสดงในรูปของตาราง โดยที่ในแนวนอนจะมีระดับแบ่งผลของความรุนแรง และแนวตั้งจะแสดงความถี่ที่เกิดขึ้น เพื่อที่จะกำหนดอัตราสำหรับความบกพร่องหรือความเสี่ยงที่มีผลต่อความปลอดภัยโดยส่วนใหญ่แล้วตัวแบบดังกล่าวเป็นที่นิยมในทาง การแพทย์และสาธารณสุขซึ่งจะใช้เป็นตัวแบบในการประเมินอัตราความเสี่ยงของโรคหรือใช้ในการติดตาม เฝ้าระวัง สุขภาวะหรืออุบัติการณ์ของโรคตามพื้นที่ต่าง ๆ

(8) แบบการประเมินตนเอง (Self-assessment Model) ตัวแบบในการประเมินตนเองเป็นเครื่องมือหนึ่ง

ใช้ในการกำหนดว่าในขณะที่นั้นองค์กรมีจุดแข็งและจุดอ่อนอย่างไร และแนวทางการปรับปรุงหรือพัฒนา ซึ่งประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กรรวมถึงการกำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติ โดยตัวแบบการประเมินตนเองมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้ 1) ประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กร 2) กำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายหลักและเป้าหมายย่อย 3) กำหนดแนวทางการเปลี่ยนแปลง 4) เลือกแนวทางการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมและเป็นไปได้ 5) กำหนดแผนงาน กิจกรรม โครงการและ 6) ดำเนินการ

(9) แบบอื่น ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดขึ้น ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้กรอบตามข้อ 1-10 หรือ เป็นแบบผสมก็ได้

นอกจากนี้ การวัดผลในเชิงปริมาณ (Quantity) และเชิงคุณภาพ (Quality) อาจแสดงผลที่ได้จริง ๆ คืออะไร ค่าใช้จ่าย (Cost) เวลา (Time) เป็นไปตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างไรหรือราชการได้ประโยชน์อย่างไร การวัดผล (Key Performance Indicators : KPIs) วัดได้จริงและวัดได้เท่าไรหรือรวมทั้งมีผลกระทบ (Impact) เกิดขึ้นอย่างไร

4. ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต

4.1 ผลกระทบนำไปสู่ออนาคต

1) โครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานที่อาจยังไม่ครอบคลุม และโครงการที่บรรจุในแผนพัฒนามีเป้าหมายที่อาจคลาดเคลื่อนรวมทั้งจำนวนเงินงบประมาณบางโครงการที่ยอดสูงหรือต่ำเกินไป รวมทั้งโครงการที่มีอยู่แล้วที่ไม่ได้ดำเนินการ จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมบ่อยครั้ง

2) งบประมาณที่มีจำกัด ทำให้การพัฒนาไม่ครอบคลุมทุกด้าน

3) ข้อมูลด้านการเกษตรของหมู่บ้านที่ไม่ชัดเจน ครบถ้วน ไม่ตรงกันกับข้อมูลของสำนักงานเกษตรอำเภอ เมืองชัยภูมิและข้อมูล จปฐ.

4.2 ข้อเสนอแนะ ผลจากการพัฒนา

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570) ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0810.3/ว 7467 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2563 เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2561 มีระยะเวลาให้ดำเนินการแล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคมซึ่งเป็นช่วงเวลาสั้น ทำให้การดำเนินการอาจขาดความละเอียดในการจัดทำ และการปรับปรุงข้อมูลให้สมบูรณ์ครบถ้วนด้วย เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหนังสือสั่งการดังกล่าวและเป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง และข้อจำกัดในการบริหารการพัฒนาที่ยังขาดงบประมาณและมีจำนวนจำกัดจำเป็น ต้องจัดสรรในการพัฒนา ทางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองนาแซงจะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการเพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาและการบริหารการพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส
เรื่อง ประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)

*****

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงอาศัยอำนาจตาม ข้อ ๕ ซักซ้อมแนวทางการทบทวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส ได้ดำเนินการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ เพื่อให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อการบูรณาการ กำหนดแผนงาน/โครงการ กิจกรรม และงบประมาณในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาความต้องการของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส โดยได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส ได้พิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ให้ความเห็นชอบในการประชุมสมัยสามัญ สมัยที่ ๓ ครั้งที่ ๓ ประจำปี ๒๕๖๔ ในวันอาทิตย์ที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๔ แล้วนั้น

เพื่อให้การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้องตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงขอประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ขององค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส ประกาศใช้แล้วให้ปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึงไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ตั้งแต่ประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๔

(นายสุเทพ ตีอุดม)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลกุดน้ำใส